

ZPRAVODAJ

2/2021

Vážení spoluobčané,

konec léta, slunečných dnů a teplotních rekordů je nenávratně pro letošní rok za námi, sychravé počasí se dere pomalu ale jistě na svět. Teploty, kdy jsme využili krátkých rukávů i nohavic jsou tytam. Dětem končí bezstarostné dva měsíce prázdnin a je tu zase škola. Snad brzy čeká naše školáky pokračování školní výuky v režimu, jak bylo v minulosti obvyklé....

Takhle to vypadalo na začátku prázdnin 3.7.2021. Nebylo ani horko, ani zima..... 😊

A abychom mohli prázdninový režim uzavřít, rozhodli jsme se uspořádat hudební párty. Zveme vás v **sobotu 4.9.2021** od 17 hodin do kulturního domu k posezení se skupinou **PRUBABEND**. Snad přijde k chuti možnost zaspívat si a rozproudit se u živé kapely.

Jak již mnozí víte, na konec září plánují provozovatelé místní hospody po pětiletém cyklu ukončení činnosti v Křišťanovicích. Dříve než tedy odejdou, rádi bychom využili ještě jejich služeb. V **sobotu 18.9.2021** se od **14 hodin** bude konat posezení s našimi seniory.

Někdy se může stát, že o nových členech v této kategorii nevíme, tak prosím neváhejte a kdo jste neobdržel pozvánku s návratkou, přihlaste se. Akce by měla probíhat v kulturním domě. Při velmi malé účasti by se akce konala v hospodě. Nezapomeňte tedy návratku včas odevzdat.

Aby se tato sobota (**18.9.**) využila, jak se říká co nejefektivněji, bude od 8 hodin probíhat svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Stanoviště budou obdobná jako v předchozích letech: vodárna, panelový dům čp. 144, čtyřbytovky za obecním úřadem, OKÁLY mezi čp. 159 a 160, bytovky čp 168 a 169, dvojdomky směr Dvorce. Pokud by někdo potřeboval zřídit stanoviště mimo tato místa, oznamte to, prosím, na

obecní úradě. Prozatím technické služby neavizovaly žádná mimořádná opatření či změny v systému, oproti zažitým praktikám.

Od **září 2021** dochází k mírnému nárůstu cen za prodej propan-butanových náplní. Cituji PRIMAGAS: „...nyní je však celé odvětví energetiky zasaženo prudkým nárůstem nákupních cen (pohonné hmoty, ropa a zemní plyn, elektrina, kovy a další suroviny), který negativně ovlivnil i naše náklady. Rádi bychom Vás tedy v té souvislosti informovali o změnách v ceníku našich produktů na Vašem odběrném místě. Děkujeme Vám za důvěru a spolupráci s naší společností. Dlouhodobě usilujeme o maximální bezpečnost a dostupnost našich lahví a stejně tak i o nejvyšší kvalitu a čistotu plynu, což se nám během nouzového stavu podařilo úspěšně udržet bez jakékoliv úpravy cen našich služeb“.

Přesto se obci tak jako v letech minulých podařilo tzv. „ukecat“ cenu PB lahví a troufla bych si tvrdit na nejnižší úrovni v širokém okolí. Cena náplně 10 kg lahví zůstane na 300,-Kč a 2kg náplň vyjde na 70,-Kč.

Odběratel použitých tuků z domácností, firma Trafin Oil a.s., nás požádal, abychom občany více informovali o možnostech třídění tohoto odpadu. Přikládáme jejich text:

Otázka „**Co třídít?**“ se zdá být jednoduchá. Jako první většinu napadne smažení nebo fritování. A to my doma neděláme, takže nás se třídění oleje netýká... OMYL! Většina produkce odpadního oleje v domácnosti nepochází ze smažení či fritování. Přinášíme vám přehled dalších potravin či pokrmů, ve kterých najdete olej či tuk vhodný ke třídění. Příště se rozhlédněte doma nebo při nákupu, a možná budete překvapeni kolik oleje kolem vás je.

Například **nakládaný hermelín** či jiné druhy sýrů naložené s chilli, česnekem nebo zeleninou. Vždy jsou potopené v oleji. A právě olej zajistí prolnutí chutí, vytvoří také prostředí ke zrání a díky tomu si můžeme správně vyztřídit hermelín i natřít na chleba. Ať už lahodné sýry kupujete nebo sami nakládáte, zbylý olej ze skleničky, kyblíku i z použitých talířku patří do olejové popelnice! A není ho málo. Mezi oblíbence patří i **sušená rajčata**. I ta se prodávají naložená v oleji. Zde slouží jako konzervant a pomáhá rozvinout chuť a vláčnost. Ať už je připravujete jakkoliv, vždy po nich zůstane dost oleje ideálního k vyztřídit. Stejně je na tom **salátová zálivka** - ta může být na olejové bázi a pokud vám v míse zbude, šup s ní do lahve k třídění oleje. Jakákoliv **nakládaná zelenina** v oleji – česneky, papriky, chilli papričky a další. Zde všude lze posbírat značné množství oleje – a každá kapka se počítá. K naložení do oleje se hodí také **hříbky**. Olejový nálev je stejně populární jako sladkokyselý či slaný. Olej můžete slít do PET lahve i pokud obsahuje drobné kousky hub či zeleniny. Další jsou **olivy** ačkoliv se z nich lisuje především prvotřídní olej, ten se dá třídít také, samotné plody se většinou prodávají ve slaném nálevu. I přesto je najdeme naložené v oleji. I tento lze jednoduše slít do sběrné lahve. Nejen zde platí, že škoda kapky, která padne vedle. Olej může často zbyť i na talířcích, ten se dá také sbírat. Nevadí, pokud obsahuje trochu vody či nálevu, raději troška vody ve vyztřídném oleji než troška oleje v odpadní vodě. Jasným adeptem na třídění oleje, je ten z **rybích konzerv**. Sardinky, sledě, makrely, tuňák a všechny ostatní známé i neznámé ryby v konzervě. Pro použití do salátu nebo do pomazánky doporučujeme přimíchat čerstvý, kvalitní olej a ten z konzervy vyhodit. Samozřejmě do správné popelnice – tedy do olejové. Naopak překvapivý pokrm, ze kterého lze získat olej ke třídění může být **grilované maso, zelenina či sýr**. Maso, lilek i hermelín potřebují jít na gril v olejovém kabátku. Ideálně s česnekem chilli nebo bylinkami. Pokud vám po grilování zbude marináda, výborně! Můžete ji také vyztřídit.

Pomalou se dostáváme do oblasti **smažení**. Ano, většina se na něj dívá skrz prsty, ale upřímně – máme ten malý hřích rádi! Co třeba koblihy? Nebo langoš? I na těchto dobrotách si můžete pochutnat doma.

Dalším je typický smažený pokrm – **smažené ryby, rybí prsty, fish&chips, řízky, smažené sýry**. Můžete smažit na pánvi nebo fritovat. Na oleji, másle, sádle či jiném tuku. A všechny tyto oleje a tuky jsou vhodné ke třídění. Málo kdo ví, že se dá vyztřídit i **výpek z masa** nebo **tukový škrálop z vývaru**. Je vhodné tento zbylý tuk slít do lahve na třídění a pak teprve dát pekáč nebo hrnec do myčky. Takto vám tuk nezanese potrubí pod dřezem a ještě dostane možnost, být znovu užitečný. Co takhle někdy vyzkoušet domácí smažená křidélka nebo špalíčky? Dbejte na to, aby se olej příliš nepřepaloval, použijte kvalitní olej na fritování (řepkový či palmový nebo jejich mix), nepoužívejte jej vícekrát – zchladnutí a opětovné zahřívání mění oleje a tuky na karcinogenní látky. Křidýlka a špalíčky smažte při 180°C po dobu 8-10 minut. Dále jsou tady **hranolky** – asi první věc co nás

napadne, když se řekne smažení. A při přípravě rozhodně vzniká odpadní olej. Vyzkoušejte domácí hranolky z čerstvých brambor. Nejdříve je asi 4 minuty smažte ve 120°C oleji, kde se předvaří uvnitř. Zároveň je tato teplota dostatečně vysoká, aby se hranolky nenacucaly olejem. Po 4 minutách zvýšte teplotu na 180°C (palmové oleje zvládnou i teplotu 200°C). Poté se smaží do zlatova. A olej ze smažení patří kam? Do PETky a do popelnice. Po smažení nechte olej vždy vychladnout, abyste se při manipulaci nepopálili. Ani té PETce se nebude horký olej příliš líbit. Pokrmů a pochutin, ve kterých najdete jedlý olej a tuk vhodný k recyklaci je spousta. Záleží také jakou kuchyni preferujete – vietnamskou, indickou, thajskou, italskou, francouzskou, českou? V tomto článku jsme vám chtěli ukázat, že olej není jen z fritovacího hrnce. Pravdou je, že klasické fritování v domácnostech tolik oblíbené není, to ale neznamená, že se nemůžete podílet na třídění oleje a chránit tak přírodní zdroje a snižovat emise. A nezapomeňte, že třídít se dají i pevné, živočišné tuky jako máslo a sádlo. A v neposlední řadě si také ušetříte starosti s ucpaným potrubím ve vaší kuchyni či koupelně nebo vlastní domovní čistírně odpadních vod. Děkujeme, že třídíte! Poznámka na závěr – do olejových popelnic patří pouze jedlý odpadní olej a tuk! Nejsou určeny pro motorové, hydraulické, technické ani žádné jiné průmyslové oleje a maziva.

A proto, když jsme u těch odpadů, děkuji všem, kteří odpad třídí. Určitě z pohledu jednoho občana či jedné domácnosti se to může zdát jako kapka v moři, ale někdy stačí opravdu jediná kapka a pohár se naplní nebo přeteče. A právě ta kapka s další a další kapkou tvoří celek, který už rozhodně zanedbatelný není. Proto apeluji na ty, kteří nepochopili, že tady nejsme navždy a Země že nepatří a nepatřila jen nám, ale generacím, které byly před námi a také těm, které přijdou po nás, aby se nad tříděním zamysleli.

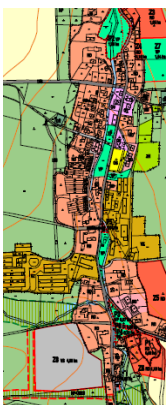
Proto když vyhazujete papírové krabice, sešlápněte je, nebo rozřežte ve spojích, aby se do kontejneru vešlo odpadu více. Totéž to, prosím, dělejte s plasty. Nevhazujte do kontejnerů to, co tam nepatří – použité pleny, odpad z domácností!!! Po vás to vždy někdo třídí – ať už na třídících linkách nebo i ti, kteří jdou vyhazovat odpad po vás a není jim lhostejné, že v kontejnerech uvidí něco, co tam nepatří!!! Apeluji i na chataře, mnozí nemají popelnici, pak odkládají odpadky, kam se jim zlíbí. Přitom by většina z toho, co vyhodí, šla vytrít!!!

Prosím všechny, kteří využívají autobusové zastávky ať už k jakýmkoliv účelům, aby obaly od bonbónů, oplatků, svačin, plechovky od nápojů, nedopalky cigaret a všechny ostatní odpadky odhazovali do košů.

Doma také neodhazujete odpady jen tak na zem! ☹️

Také připomínám těm, kteří ještě nemají uhrazen poplatek za svoz komunálního odpadu za druhé pololetí, ať tak co učiní nejdříve. Máte možnost hradit platby i bezhotovostní formou, kdo by nevěděl číslo účtu obce Křišťanovice a nenašel jej na webových stránkách obce: 1847653329/0800. Pokud nepoužijete variabilní symbol, kterým je číslo popisné, připojte klidně poznámku, od koho a za co peníze posíláte, určitě se dostanou tam, kam patří.

Novela zákona o odpadech již nebude umožňovat léta zavedený systém úhrady za svoz komunálního odpadu. Od ledna 2022 bude s největší pravděpodobností platit systém kapitační platby, tj. úhrada na hlavu. Přípravujeme tedy změnu obecně závazné vyhlášky. O výši poplatku budete včas informováni.

Na začátku letošního roku jsme vyhlásili výběrové řízení na nového zhotovitele územního plánu naší obce, kterým je Urbanistické středisko Ostrava, s.r.o. Po perném administrování jsme totiž ukončili spolupráci s předchozí zpracovatelkou ing. arch. Elen Malchárkovou. Přes mnohé výzvy se nedařilo s paní inženýrkou komunikovat. Obrátili jsme se i na krajský úřad a Českou komoru architektů, abychom se vyhnuli soudnímu sporu. Avšak až na výzvu právního zástupce obce jsme u paní architektky docílili kýžené reakce. Výsledkem bylo uzavření dohody o narovnání v tom smyslu, že je paní architektka povinna vrátit obci Křišťanovice finanční částku ve výši 130.000,-Kč za vynaložené prostředky na pořízení nového územního plánu. Dohodli jsme se na splátkách, letos by měla mít vše uhrazeno.

Ve dvoře obecního úřadu se po poradě se stavebním inženýrem zdemolovala hospodářská budova. Statik doporučil tento postup, přebudování k jinému využití by bylo mnohonásobně finančně náročnější než případná nová výstavba. Prostor po budově budeme postupně zvelebovat.

V poptávkovém řízení jsme oslovili stavební firmy na zhotovení parkovacích míst za budovou obecního úřadu. Předpokládáme, že plocha bude využívána především nájemníky ze čtyřbytovek. Pouze pro informaci uvádím, že pozemek, který obklopuje domy čp. 141-143, je ve vlastnictví ČR a správě Státního pozemkového úřadu.

V měsíci červenci jsme vyhlásili výzvu k podání nabídky na opravu umělé vodní nádrže na parcele číslo 1039. V souladu se směrnicí upravující podmínky zadávání veřejných zakázek malého rozsahu jsme oslovili pět stavebních firem. Tři z nich podali nabídku. Vítězem z výběrového řízení se stala firma René Darmovzal, Mnichov pod Pradědem. Stavební práce započnou počátkem roku 2022, jakmile to dovolí klimatické podmínky. U Ministerstva zemědělství jsme na tuto akci podali žádost o dotaci, která by měla pokrýt část investic.

Vyzvala jsem bruntálské středisko SSMSK, aby nám sdělilo, zda je komunikace směr Rejchartice již zkolaudovaná. Nejsem odborník na dopravní stavby, ale reagovala jsem na názor mnoha řidičů, kteří touto cestou jezdí. Ředitel bruntálské pobočky ing. Kala sdělil, že opravu komunikace reklamovali a oprava má být provedena do konce 8/2021. Je po termínu, opravoval se jeden propustek, ale povrch silnice podle mne není stále kvalitní. Budeme dále sledovat.

Z dotazníkového šetření, ve kterém nás zajímal Váš názor, jak naložit se stromy podél hřiště, které zvedají svými kořeny chodník, bylo nevypovídající. Obdrželi jsme od Vás poměrně málo zpětných reakcí. Nicméně byste v téměř shodném poměru buď chodník přesadili do plochy hřiště, nebo stromy vykáceli.

Ani nám se nechce vykácet takové dominanty obce. Ale přesazením hřiště by se zase narušila hrací plocha, která by se výstavbou chodníku významně zmenšila. Pořád doufáme, že se hřiště bude více k volnočasovým sportovním aktivitám využívat. Rozhodným faktorem pro případnou alternativu - vykácení stromů je skutečnost, že dešťová kanalizace, která je umístěna pod stávajícím chodníkem, je kořeny stromů značně devastována, narušuje a bortí potrubí, které přestává tím pádem plnit svoji funkci.

Plánované rozšíření herních prvků na dětském hřišti, včetně pořízení prvků pro dospělé na pozemku u obecního úřadu se bude realizovat počátkem roku 2022. Požádali jsme KÚ MSK a také Národní sportovní agenturu o dotaci na modernizaci hřiště. Doufáme, že se akce podaří ke spokojenosti návštěvníků.

Česká pošta s.p., pobočka Dvorce oznámila novou otevírací dobu platnou od **1.9.2021**:

Po	11:00 – 12:00	13:00 – 18:00
Út	8:00 – 12:00	13:00 – 15:00
St	11:00 – 12:00	13:00 – 18:00
Čt	8:00 – 12:00	13:00 – 15:00
Pá	8:00 – 12:00	13:00 – 15:00

Pro zájemce je objednána na pátek **24.9.2021** kominická firma – p. Gardoň z Dětfichova. Kdo bude chtít využít jejich služeb, oznamte to, prosím na obecní úřad.

Ač se mnohým zdá, že obec nic nedělá, administrativy ani za doby „covidové“ nebylo, spíše naopak. Není snadné obsáhnout veškerou samostatnou i přenesenou působnost úřadu. Větší územní celky mají samozřejmě výhodu v existenci mnoha odborů. Kdo by chtěl přispět rukou k dílu v kterékoliv oblasti, rádi jej mezi sebe přijmeme. Uvítáme i podněty a nápady, těch není nikdy dost.

Pár pranostik na závěr:

Září – na léto jde stáří.....

Teplé září – dobře se ovoci i vínu daří.....

Jiljí jasný, podzim krásný.....

Přeji hezký podzim 😊

zpracovala Jitka Rozkošná 2. 9. 2021